

Umývání nohou

Neustále s nadějí hledám stíny
kde námraza ještě neroztála.
Stejně jako mizející trhliny
mučivé i objímající,
jimiž občas
v čerstvé ranní mlze
po rozbřesku
zahlédnu Tvé ruce Pane,
kterak umývají nohy důchodcům
tápajícím před obchodem,
který ještě neotevřel.

Tomáš Kaválek

Úvodem

Jsmo hrdí na státnický proslov pana premiéra Nečase v Bavorsku. Stojí za vyhledání a přečtení. Bývalý britský ministr Chris Huhne v r.2003 přiměl svou manželku, aby na sebe vzala jeho obvinění za nepřiměřenou rychlost. Před rokem u soudu podvod přiznal, z funkce ministra odstoupil a vzdal se i poslaneckého křesla. Německá ministryně školství Annette Schavanová při psaní své doktorské práce podváděla. Universita v Düsseldorfu jí odebrala doktorský titul. Ministryně odstoupila.

V r. 2011 spolky v Letohradě hrací automaty 1 milion Kč. V r. 2012 o 200 tisíc více.

Část peněz z automatů bude použita na podporu sportu, ale zaplatí za to několik rozvrácených rodin.

Na stránkách farnosti www.letohrad.farnost.cz, v rubrice „Osobnosti naší historie“ od Zdeňka Hübnera doporučujeme příspěvek „*František Schwarzenberg (*24.březen 1913)*“. Bůh nám odvážného a dobrého římského biskupa přeje; záleží už jen na kardinálech. Naše modlitby i služba římského biskupa nás mají vést k postojům Kristovým. /v

ZMĚŇTE SE! BUĎTE JINACÍ!

Tohle jsou věty z evangelia. A jaká má být nová evangelizace? No naplnit toto Ježíšovo přání: změnit se. My jsme se totiž po celá stáletí neměnili. Navíc, tento základ jsme zanesli nánosy vnějškovosti: tituly, pompéznosti, rozdělením Božího lidu na klérus a „laiky“, šatíčkami, nadřazeností a arogancí. To nemluví nic o donášení, tajnůstkaření, diplomacii a pletichách. Hodně toho stejně už prosáklo do lidu. Je třeba oživit a odhalit sílu evangelia pro dnešní hledající svět.

Leč nehlubší, vnitřní základ nové evangelizace je radikální revize západního „starozákonního“ učení o vykoupení, o prvotním hříchu s jeho nepochopitelnými následky (Schalück OFM). Usmiřování „uraženého“ Boha Kristovou krví. Jediný důvod, proč se stal Bůh člověkem?! Smutný to důvod... A nepravdivý. Bohužel však nelehce vykořitelný. V naší teologii, spiritualitě a liturgii nepřevládla téze Dunse Scota OFM, opírající se především o list Efeským (1,3-10) a Kološkým (1,15 seq.) Kristus přišel, aby žil náš

život, představil na sobě Boha-Otce, oslavil a završil lidstvo – i když za to zaplatil svým vlastním životem. Přišel by, i kdyby lidstvo nezhrěšilo. To jsou důvody radostné, pozitivní a pochopitelné. Jednoduchá cesta v dnešní džungli pomatených mozků. Bez tohoto, bez této změny, je řečnění o nové evangelizaci mlácení slámy. Katolíci, přemýšlejte!

Jan Rybář

„V obci Ladná u Lednice stojí na náměstí železný kříž z minulého století, opatřený nápisem

**UKŘÍŽOVÁNÍ KRISTA PÁNA
BUDIŽ CHLOUBA NAŠE**

Dlouho stojím a přemýšlím o lidech, jejichž chloubou je, že někoho nebo něco ukřižovali. Nevím, co bych jim měl přát, když i za živa je jim země lehká.“

*Jan Trefulka: Závisti, 1977
vybral Ludvík Vaculík*

Chceš uctít Kristovo tělo? Nezačíněj tím, že bys jím pohrdl, když je nahý. Neuctívej ho tady v hedvábných látkách, jestliže ho opomíjíš venku, kde se chvěje zimou v nahotě. Vždyť ten, který řekl: „Toto je mé tělo“, je tentýž, který řekl: „Viděli jste mě hladového a nedali jste mi najíst. K čemu je dobré, jestliže Kristův stůl je obtížen zlatými poháry, ale on hyne hladem? Nasyť nejdříve hladového a pak ozdob jeho stůl!

Vyrábíš zlatý pohár, a nepodáš pohár vody. Zdobíš-li jeho dům, dbej na to, abys nepohrdl svým zarmouceným bratrem: Vždyť tento chrám je drahocennější než tamten...

Ten, kdo dává almužnu, vykonává kněžský úřad. Chceš vidět svůj oltář? Tento oltář, to jsou vlastní Kristovy údy. A tělo Páně se pro tebe stává oltářem, uctívej jej! Je vznešenější než ten kamenný oltář, na kterém sloužíš svatou obětí... A ty uctíváš oltář, který přijímá Kristovo tělo a pohrdáš tím, který je Kristovo tělo. Nad tímto oltářem můžeš rozjímat všude – na ulicích i na náměstích; na něm můžeš v kteroukoli hodinu slavit svou bohoslužbu.

EUCCHARISTIE TVOŘÍ CÍRKEV

Sdílet eucharistický chléb znamená potvrzovat spojení, které mezi námi existuje. Znamená to též, že se necháváme vespolek přetvářet počinem Kristovým v jednotu jeho těla. Dvojí požadavek, který se musíme za cenu bolestných napětí naučit nerozlučovat.

Žádné společenství boje či přátelství nemá plně eucharistický význam, jestliže v jednomyslnosti jedné a téže výslovné víry nepřítakává jasnému záměru Spasitele ze zelenočtvrtečního večera. Křesťanům se naopak stává, že ve svých liturgických shromážděních opakují gesto Ježíše Krista a ústy vyznávají jednu víru, ve skutečnosti se však lhostejností či vzájemným nepřátelstvím nebo zapřením evangelijních příkazů vyhýbají eucharistickému aktu, který by v nich měl vytvářet Církev.

Až do příchodu Království zůstanou všechna naše přijímání přijímáními naděje. Avšak byla by to lživá gesta, kdyby zde nebylo živé jednoty lidí konkrétně zapojeného do hledání tohoto Království.

Jean-Pierre Jossua

OPRAVA - UNIVERSUM 1/2012

V Universu 1/2012 (s. 23) byl uveřejněn původní text prof. Hanse Künga Plody druhého vatikánského koncilu napsaný exkluzivně pro naši revue. Nedopatřelím byla publikována neupravená verze překladu, za což se čtenářům omlouváme. Zde přinášíme text jazykově upravený a správný. (Redakce Universa)

Nejkrásnějším plodem druhého vatikánského koncilu není žádná z jeho jednotlivých reforem, nýbrž celková paradigmatická změna, kterou přivodil. Tímto koncilem končí údobí středověké restaurační protireformace, obranářství, polemik a dobovatelských snah katolické církve, a to navzdory přetrvávajícímu odporu římského centra. Je to počátek nové epochy, konstruktivní obnovy na všech úrovních církevního života, ve spolupráci a rozumných vztazích s ostatními křesťany, židy a jinými náboženskými společnostmi i s celým moderním světem.

Šestnáct odhlasovaných dekretů v průběhu čtyřleté práce koncilu společně představuje dokumenty tohoto církevněhistorického přechodu. Jako celek přece jen vyjadřují zřetelné nasměrování k obnově a obrodě. Nikdo nemůže popřít, že pokoncilní církve je jiná než předkoncilní! O hlavních výsledcích dekretů jsem psal už ve svých pamětech a doložil jsem, jak například dekret o ekumenismu znamená také pro katolickou církev neodvolatelný počátek éry ekumenismu. Koncil se zabýval řadou významných reformních požadavků a potřeb, a jak jsem psal ve své knize *Konzil und Wiedervereinigung* (1960), splnil hlavní naléhavé úkoly.

Církev na druhém vatikánském koncilu

- uznala závažnost reformace jako náboženské události,
- ocenila význam bible v bohoslužbě, v teologii a v celém životě církve,
- uskutečnila pravou bohoslužbu slova i večeře Páně s plnou účastí lidu,
- uznala význam laiků v bohoslužbě a v životě křesťanského společenství,
- přijala metodu inkulturace a dialogu s jinými kulturami,
- reformovala lidovou zbožnost.

Znamená snad tento výčet, že bylo dosaženo úspěchu ve všech oblastech církevního života? V tomto směru jsem opravdu nikdy nepodléhal naivním představám o možnostech koncilu. Euforii jsem nepodléhl ani v jeho průběhu, ani po jeho ukončení. Trvale jsem poukazoval na základní napětí mezi církví usilující o reformy a kurií, která se reformám

bránila; některým církevním instancím jsem se přitom stal nepohodlným a neoblíbeným.

Které otázky tedy koncil nevyřešil:

- kontrolu porodnosti spojenou s osobní odpovědností,
- problémy smíšených manželství (uznání sňatků, výchovu dětí),
- kněžský celibát v latinské církvi,
- strukturální a personální reformu kurie,
- reformu kající praxe: zpověď, odpustky, páteční půst,
- reformu prelátských oděvů a titulů,
- reálnou spoluúčast místních církevních oblastí při jmenování biskupů; převod papežské volby z kardinálského kolegia na církevně reprezentativnější biskupské synody.

Přes všechna zklamání je ale zřejmé, že konání koncilu mělo smysl. Kde bychom bez něj dnes byli v liturgii, teologii, pastoraci, ekumeně, ve vztahu k židům a jiným náboženstvím, k sekulárnímu světu? Druhý vatikánský koncil jistě nedosáhl všeho, čeho dosáhnout mohl. Ale dokázal mnohem více, než mnozí očekávali. Napsal jsem tehdy: „Koncil bude naplněním velkých nadějí, nebo bude velkým zklamáním. Jestliže splní jen malé naděje, bude to – vzhledem k závažnosti celosvětové situace a potíží křesťanstva – velké zklamání.“ I dnes – ohlédneme-li se na uplynulých padesát let – se odvažují říci, že koncil přinesl přes všechna nemalá zklamání naplnění velkých nadějí.

Prof. Hans Küng pro *Universum*

KDYŽ SE NĚKDO ZEPTÁ: Proč nevěřit v minulé životy? Co když je nový život pro člověka šancí odčinít, co spáchal v životě minulém?

Křesťanství jasně odmítá učení o minulých životech a stěhování duší, protože hájí jedinečnost lidské osoby, bytostné spojení duše a těla. Hájí též důstojnost těla, které je vyjádřením této jedinečnosti osoby, a nikoliv pouhým zavazadlem, v němž se přenáší duše z jednoho osudu do druhého. Zodpovědnost za vlastní život nemůžeme oslabovat alibistickými výmluvami na minulé životy ani iluzorním sněním o reparátech v jakýchsi dalších tělech a osudech.

Módní přihlašování mnoha lidí (včetně řady katolíků) k údajnému „buddhistickému učení o reinkarnaci“ zapominá, že pro buddhismus není myšlenka na další vtělení jakousi atraktivnější variantou křesťanského nebe, nýbrž spíš o obdobu pekla – trestem za nesplnění úkolů v tomto životě. Často opakovaná tvrzení, že ve starověku církev „vyškrtla z Bible učení o reinkarnaci“, jsou nepravdivá, patrně jde o mylný výklad odsouzení některých článků učení teologa Origena. V dialogu s náboženstvími Východu bychom se měli ptát, zda opravdu jejich příslušníci zastávají primitivní představu o „stěhování duší“, či zda snad nejde spíš o metaforické vyjádření toho, co je zřejmé, že totiž náš život v mnohém (geneticky kulturně apod.) navazuje na životy našich předků a že i náš život v mnohém smyslu bude podobně pokračovat v životech lidí, kteří nám byli pokrevním či duchovním příbuzenstvím blízcí. Přehnaný důraz na „uzdravování rodových kořenů“ může znamenat neuvědomělý návrat k nekřesťanskému chápání vazby našich životů na životy předešlé a oslabování křesťanské víry ve svobodu a jedinečnost lidské osoby.

Tomáš Halík
Katolický týdeník 08/2013

Dcera prokurátora Vaše má náš obdiv a úctu.

Obětavě dosloužila svému otci, přestože jí nikdy neprojevoval otcovskou lásku.

„Jsem nešťastnou dcerou Karla Vaše. Byl mi sotva jeden rok, když skončila jeho kariéra soudce a prokurátora. Nemohu se proto omlouvat za jeho činy - smysl by měla pouze omluva jeho samotného. Podstatnou část dědictví předám občanským sdružením, aby sloužilo na podporu výzkumu a publikování problematiky vysídlení československých Němců, dále za účelem zachycení vzpomínek obětí stalinismu a obětí druhé světové války. Snad to bude alespoň kapka dobrého v moři nespravedlností, za kterou otec vždy odmítal přijmout odpovědnost“, řekla. Všechny písemnosti poskytla Národnímu archivu a Vojenskému historickému ústavu.

Komunistický prokurátor JUDr. Karel Vaše před dvěma měsíci v klidu zemřel v domově důchodců. Měl podíl na nejodpudivějším te-

roru konce čtyřicátých a počátku padesátých let, účastnil se na poválečném masakru Němců v Postoloprtech a jako prokurátor má na svědomí mnoho nevině odsouzených nebo poravených i z řad významných bojovníků proti nacistům (popraveného generála Heliodora Píku, maršála RAF Karla Janouška a generála Karla Kutlvašra oba odsouzení na doživotí).

Vaš se za své činy nikdy neomluvil. Stále dokola opakoval, že pouze plnil rozkazy a jednal podle platných zákonů. Nepotrestaly ho ani soudy po sametové revoluci, soud sice v roce 2002 označil proces s generálem Píkou za justiční vraždu, která však už byla promlčena.

(Doc.PhDr. Miroslav Grebeníček CSc. na hrobě svého otce - krvavého vyšetřovatele Aloise Grebeníčka - nechal vytesat slova: „Odkazem, který nám zde zanechává, je hluboká láska k lidem.“)

Vernisáž:
3. března 2013
v 15.00 hod.

Kostel na Orlici v Letohradě

Výstava potrvá
od 3. do 31. března 2013

Výstava bude otevřena
každou neděli
od 9.45 do 12 hod.
a kdykoliv po dohodě –
volejte na tel.: 731 402 237
nebo 731 402 236.

Jindřich Štreit Lidé Vítkovska

Vážené signatářky, vážení signatáři omluvy paní Therese Schwarzenberg.

Paní Schwarzenbergová si naši omluvy velice váží. Ptala se mne, jak celá záležitost vznikla, kdo jsou lidé, kteří se k omluvě připojili. Řekla mi, že rakouská média dění v naší zemi velice sledují, protože jsme sousedé. Zajímala se o dění u nás. A opakovaně poděkovala. Vyřídil jsem jí pozdravy a přání mnohých z Vás, která se o víkendy bohužel nenaplnila, že byste si na pražském hradě přáli jako první dámou právě ji. Bylo to velice milé setkání s příjemnou paní, skutečnou dámou. Díky Vám jsem se nemusel tolik stydět ani za pokračování lživé kampaně o rodině paní Schwarzenbergové, ve které iniciátoři útoků nadále bez uzardění, ač usvědčeni ze lži, na Hradě pokračují (tajemník Jakl). Vzpomněl jsem si cestou na citát Dietricha Bonhoeffera, odpůrce nacismu, popraveného na konci války, který pro svobodné občany v naší zemi neplatí: „Když přišli nacisté pro komunisty, mlčel jsem, nebyl jsem přece

komunista. Když zavírali sociální demokraty, mlčel jsem, nebyl jsem přece sociální demokrat. Když přišli pro odboráře, mlčel jsem, nebyl jsem přece odborář. Když přišli pro Židy, mlčel jsem, nebyl jsem přece Žid. Když přišli pro mě, nebyl už nikdo, kdo by se mohl ozvat.“ Všechny Vás zdravím. Je mi ctí, že jsem se mohl s Vámi alespoň takto na dálku maimem seznámit a setkat.

Přeji Vám hezké dny. Neztrácejme naději a odvahy.

Mgr. Tomáš Drobný

Vážené dámy a pánové!

Jsem hluboce dojata velikou podporou, které se mi dostalo více než čtyřmi tisíci podpisy z České republiky. Česká republika zaujímá v mém srdci velké místo, a i když tato země musí nyní procházet těžkým obdobím, jsem si jistá, že se v ní nakonec ustaví čestná demokracie.

Ještě jednou všem srdečně děkuji.

Therese Schwarzenberg

VÝSTAVA NA ORLICI „LIDÉ HLUČÍNSKA“

Hlučínsko (hlučínsky a lidově Prajzsko), kraj mezi Opavou a Ostravou patřilo do r. 1920 k Prusku. K Československu bylo připojeno Versaillskou mírovou smlouvou v r. 1920. Mnichovskou dohodou bylo r. 1938 opět vráceno k Pruskému Slezsku a tím k Třetí říši. Muži museli narukovat k Wehrmachtu do války ...

Kdo zná jednání komunistů tuší, jak se asi hlučínským vedlo po válce...

Jakpak se jim žije dnes? Jsou rádi v České republice? Zahojily se jejich rány?

Celý březen budeme mít v orlickém kostele výstavu fotografií Jindřicha Štreita „Lidé Hlučína“. Těšíme se na výpořád' fotografií o tamějších lidech.

NENÍ MALÝCH PŘÍPADŮ

Rozhovor se soudcem Robertem Fremlem, který soudil nejtěžší zločiny, vynesl poslední rozsudek smrti v Československu, rozhodoval o trestech za brutální genocidu ve Rwandě. Za pár dnů přeruší své působení na našem Nejvyšším soudu a začne pracovat jako soudce Mezinárodního soudního dvora OSN v Haagu.

Foto: Michal Sváček

Všiml jste si, že volání po obnově trestu smrti u nás neutichá?

S trestem smrti mě často spojují, protože jsem vyhlašoval poslední rozsudek smrti. Už byl dokonce stanoven termín popravy. Nakonec k ní naštěstí nedošlo – díky zrušení tohoto trestu. Pochopitelně si všímám toho volání po obnově trestu smrti, sleduji průzkumy veřejného mínění a vidím, že počet jeho zastánců klesá. Je to podle mě výraz humanizace a narůstající vyspělosti společnosti. Argumentem pro uzákonění trestu smrti bylo, že údajně odradí potenciální pachatele od těch nejbrutálnějších deliktů. Měl jsem s nimi co do činění a můžu vás ujistit, že tihle vrazi ve chvíli páchání vůbec nebrali v úvahu případný trest. A další statistiky říkají, že existence trestu smrti nesníží počet nejtěžších zločinů. Naše společnost by měla mít na to, aby se povznesla výš a nesnížila se tou odplatou na úroveň vraha.

Jeden z argumentů proti trestu smrti je riziko justičního omylu. Víte o nějakém případě, kdy je podezření, že k němu došlo?

Je to velmi osobní pocit, ale mám ho. Jde o popravenou Olgu Hepnarovou, která najela na tramvajový ostrůvek a zabila osm lidí. Studoval jsem její spis a viděl, že osud téhle mladé ženy byl zvláštní, zjevně měla špatný vztah s matkou, což ji předurčilo k nenávisti ke společnosti. Fakt je, že ten čin byl hrůzný, dokonale promyšlený, ale i tak... Našel jsem ve spisu znalecké posudky, které šly striktně proti sobě, jeden tvrdil, že je přičetná, druhý opak. Nikdo nepožádal o třetí znalecký posudek, který by rozhodl, jestli Hepnarová skončí v psychiatrické léčebně, nebo na popravišti. Ze spisu jsem cítil atmosféru, kterou

jsem do určité míry chápal, ale justice neměla podlehnout té obrovské společenské objednávce s Hepnarovou zatočit.

Ona přece toužila po smrti...

Nevím... Ihned se přiznala, že nejde o dopravní nehodu, to je pravda. Ale vím z historie, které mezi námi právníky kolují, že se popravě fyzicky bránila, vzdorovala – i přes uklidňující prostředky, které dostala. Soudce, který musel být u popravy, se prý vrátil v šoku.

Byl jste někdy u popravy vy?

Nebyl. Ani jeden ze dvou trestů smrti, které jsem udělil, nebyl vykonán, odsouzení Vocásek i Malý dostali místo toho doživotí. Malý nakonec spáchal sebevraždu ve věznici. Ale můj nadřízený, předseda senátu, k popravám chodit musel – stejně jako lékař, prokurátor, ředitel věznice... Druhý den s ním nebyla řeč.

Dostal jste se k největším zločinům náhodou, nebo jste právě to chtěl soudit?

Bylo to moje rozhodnutí, nikoliv náhoda. Snad mě přitahovalo, že v těch případech bylo vždycky jasné, kde je dobro a kde zlo. A navíc, u vražd odjakživa byla a dodneška je k dispozici nejkvalitnější součást policejního sboru, takzvaná mordparta. Případy dokázala už tehdy, v osmdesátých letech, perfektně vyšetřit, takže soudce, který dostal profesionálně připravený spis, měl lehký úlohu. Ale kdysi jsem soudil i občanskoprávní spory.

To znamená třeba rozvod?

Taky a bylo to absurdní. Bylo mi pětadvacet a soudil jsem rozvod padesátiletého muže, který si našel milenkou. Podle tehdejšího zákona jsem se měl pokusit muže usmířit s manželkou, takže jsem mu vysvětloval smysl manželství a radil, aby měl rozum, že má děti. Absurdní.

Je to jen věc věku, nebo i osobnostních rysů, které soudce potřebuje?

Obojí. V anglosaském systému se soudci rekrutují většinou z osobností, které už prokázaly odborně i osobnostně, že na funkci soudce mají. Na post vyššího soudce dosáhnou v pětáctyřiceti padesáti letech. U nás se soudcem může stát absolvent práv po čtyřech pěti letech, kdy pracuje jako asistent soudce nebo soudní čekatel. Teprve ve chvíli, kdy se sám obleče do taláru, se ukáže, jestli na to má. Soudce nepotřebuje jen znát zákon, ale musí být rozhodný a slušný, mít sebekontrolu, dobře se vyjadřovat. Naplňuje mě optimismem mladá generace, lidí, kteří absolvovali studium v zahraničí, umí cizí jazyky, studují i cizí literaturu... Jsou mnohem lepší, než byla naše generace. Pominula i nouze o soudce z 90. let, soudcem se stane jen každý desátý uchazeč. Vidím v tom šanci české justice.

Ujela vám někdy pusa, když jste soudil a před vámi stál odporný zloduch?

To se nesmí stát a nestalo se mi to. Vývztekám se jinde a jinak. Technik může být klidně cholerik, vynikající herečka hysterka, strojvůdce nerozhodný slaboch, ale soudce musí být skutečná osobnost. Většina adeptů dnes prochází psychologickými testy, sám si ovšem kladu otázku, nakolik jsou ty testy průkazné,

protože podle mě se stejně až v praxi projeví, jak nový soudce obstojí. Vidím je pak, jak někteří v jednací síni neunesou tlak, chovají se arogantně k účastníkům řízení, někdo je slaboch, oddaluje rozhodnutí. Jenomže odvolat soudce proto, že se osobnostně na tu práci nehodí, je skoro nemožné.

Co je víc než zákon? Co je nad ním?

V právním státě, kterým jsme od roku 1989, nic a nikdo. I stát je podle Listiny základních práv a svobod vázán zákonem. Nicméně vidím, že i někteří ústavní činitelé se domnívají, že stojí nad zákonem.

Tím, že sami nedodrží zákon?

Nejen. Například Ústavní soud něco rozhodne a první reakce poslanců je: Co s tím uděláme? Jak to obejdeme? Klasikem je v tom pan prezident Klaus, který například nerespektoval rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, že prezident se musí vyslovit, zda jmenuje, nebo nejmenuje justičního čekatele Petra Langera soudcem. Václav Klaus verdikt ignoroval, což má obrovský destruktivní dopad na společnost. Pan prezident Klaus podle mě vždycky trochu trpěl přezíravým vztahem k justici.

Projevilo se to nejspíš i v jeho poslední amnestii...

... kterou bylo bezpochyby záhodno konzultovat s justičním expertem.

Považujete amnestii za dobrý nástroj, smysluplný?

Naopak, mám zásadní výhrady vůči institutu amnestie, je to přežitek ze středověku, v právním státě je neústrojný, spíše ho narušuje. První věc, kterou amnestie popírá, je spravedlnost, rovnost lidí před zákonem. Proč někdo, kdo nastoupí trest 30. prosince a jenom proto, že je 20. výročí vzniku republiky, svůj trest nevykoná a půjde domů, zatímco jiný, kdo nastoupí o dva dny později, ho vykoná? Amnestie k tomu popírá smysl trestního řízení, kdy jde o to, aby se trestem napravil pachatel, aby se dostalo satisfakce oběti a aby společnost viděla, že se nevyplatí nedodržovat zákony. Jaký efekt má amnestie? Pochopil jsem Havlovu amnestii, v zemi vládl étos, byla tu snaha po celonárodním usmíření, začít od nuly, dát šanci i těm, kteří dejme tomu nějak pochybili. I tak myslím, že ideu prezidenta Havla, kterého si velice vážím jako velkého humanisty, amnestie nenaplnila. Myslím, že i on sám to uznal. První jeho amnestie v lednu '90 se vztahovala na 23 tisíc lidí v Československu, druhá, při vzniku České republiky v roce 1993, už jen asi na 107 lidí.

Klausova amnestie osvobodila znovu tisíce vězňů...

... ale hlavně postrádá ten étos, smysl. Pan prezident Klaus přece vždy říkal, že amnestie neuznává, a teď důsledky jeho amnestie zdědí ti, co přijdou po něm. Je velice špatně právnícky naformulovaná, obsahuje problematický článek 2, který se vymyká všem amnestiím, které znám i ze světa. Všeobecnou amnestii vyhlašuje jinde většinou parlament nebo jiné kolektivní těleso. Svěřit takto rozsáhlý zásah do práva jednomu člověku,

kteří nemusí mít právnícké vzdělání, nemusí dbát žádných pravidel, mi v dnešní době připadá jako naprostý přežitek, který nemůže mít jiný než negativní efekt.

Nevnímate to i jako urážku vaší profesní práce, když se takhle náhle a bez vysvětlení ukončí letité vyšetřování?

Nad to se musí vyšetřovatel nebo soudce pozvznést, protože se to stává i u milostí. Je to prostě momentálně součástí našeho právního řádu.

Jaký je podle vás vztah mezi zákonem a morálkou? Jednou jsem se zeptala Viktoru Koženého, co je morálka, a on odpověděl, že zákon a morálka je pro něj totéž. Když jsem v Ázerbájdžánu, ctím jeho zákony, tedy i morálku, řekl.

To je absolutně amorální. Pak by musel morálně přijmout i norimberské zákony, které byly legálně perfektní, ale naprosto amorální. To, co říká Viktor Kožený, je příznak krize naší společnosti: Chovám se legálně, ale vedle toho si můžu dělat, co chci. Veškerý obsah morálky do žádného zákona nedostane. Jak uzákonit, že pustím jako mladík sednout v tramvaji starou paní? Pozdravit, poděkovat, nelhat? To vede jen k tomu, že společnost je zahlcena zákony, má tendenci upravit i ty sféry života, kde by se lidé měli řídit morálkou.

Zatímco ideál je?

Opačný. Aby lidé respektovali zákon ne proto, že jeho porušením jim hrozí sankce, ale proto, že ten zákon považují za správný. A ono se to stává: Lidé se chovají v souladu se „zákonem“, aniž by tušili, že žádný zákon na jejich chování není. Myslím, že bychom se měli soustředit na zlepšování morálky a mravů spíše než zákonů. Líbí se mi myšlenka Tomáše Bati, kterou řekl v roce 1932, v době krize: „To, čemu jsme zvyklí říkat hospodářská krize, je jiné jméno pro mravní bídu. Mravní bída je příčina, hospodářský úpadek je následek... Nepotřebujeme žádných geniálních obrátů a kombinací. Potřebujeme mravní stanoviska k lidem, k práci a veřejnému majetku...“

To je případný příklad, jsme znovu v krizi. Události se dějí v nějakém kruhu. Když jsem šla nedávno z premiéry filmu Vrahem z povolání o Karlu Vašovi, zločinci, který unikl potrestání, říkala jsem si: Jak je to podobné dnešku. Vy ve filmu vystupujete.

Právo není, bohužel, všemocné. U Karla Vaše to byl netypický právní problém, nezjistilo se, zda za tím nebyl zlý úmysl právníků. Jsou bohužel případy, na které je spravedlnost krátká. Už je to hodně dávno, kdy jsem řešil případ, na který myslím dodneška: Jako odvolací soudce jsem musel potvrdit zprošťující rozsudek člověka, o kterém jsem byl na 99 procent přesvědčen, že tu vraždu spáchal. Ale nebylo to sto procent! Když jsem rozsudek vyhlášoval, sledoval jsem reakci toho podezřelého – a on nehnul brvou, žádný projev úlevy. Moji starší kolegové vždycky říkali, že v pochybnostech je lepší zprostit deset vinných než odsoudit jediného nevinného –

a to byl tento případ. Bude mě trápit do smrti, i když vím, že jsem v té chvíli nemohl postupovat jinak.

Vy myslíte, že je dnes právní situace lepší, než když se soudil Karel Vaš, což není tak dlouho?

Poslední tři čtyři roky je všechno transparentnější, toho jste si musela všimnout vy i ostatní. Našla se odvaha soudit i vysoce postavené lidi, velmi si vážím svobody slova, považuju svobodná média za největší porevoluční výdobytek. Objevila spoustu afér, které by jinak nevyšly na světlo světa. K tomu patří i film o Karlu Vašovi – ten sice unikl právnímu postihu, ale společnost ho díky filmu společensky odsoudí, což může být víc než soudní verdikt.

Jaké případy, kromě toho vraha-nevraha, vám zůstávají v paměti?

Nezapomenu na žádný – jako není malých rolí, není malých případů. Když jsem soudil svůj první případ, byl to recidivista, patnáctkrát odsouzený pro krádeže, já jsem mu tehdy ukládal trest jeden rok odnětí svobody, bušilo mně srdce a on zůstal v naprostém klidu. Srdce mi dnes už nebuší, ale občas si vzpomenu na případy netypické.

Třeba na...

... Pavla Opočenského, který při sebeobraně usmrtil mladého muže, když ho ohrožoval na životě. Zdůvodnili jsme, že je nevinný, protože byl ohrožen na životě a měl právo zabít toho, kdo ho ohrožoval. Zajímavý, z úplně jiného důvodu, byl případ komunistického funkcionáře Karla Hoffmanna, který v roce 1968 vypnul rozhlas, aby usnadnil dezorientaci obyvatelstva a zmenšil odpor proti invazi. Odsoudili jsme ho za sabotáž. Ale v průběhu řízení se choval pro mě překvapivě. Takový souzený Alois Grebeníček protažoval řízení, jak se dalo, aby spravedlnost nenašla reálné vyústění. Karel Hoffmann, přestože trpěl vážným srdečním onemocněním, mohl využít své zdravotní problémy, celé řízení absovoval bez obstrukce a hned po odsouzení nastoupil do výkonu trestu, žádné oddalování, jak to dneska dělá skoro každý. Jeho trestná činnost mi sympatická nebyla, ale tímhle u mne získal respekt. Další byli manželé Stodolovi. Celý život jsem se věnoval agendě těžkých zločinů a mysl si, že mě hned tak něco nerozhodí. Tihle Stodolovi ano. Vraždili kvůli pár korunám, velice brutálně a zaměřovali se na důchodce. I po dlouholeté praxi mi při čtení spisu běhal mráz po zádech.

Co jsou taková Stodolovi proti tomu, co jste viděl ve Rwandě?

Ty delikty genocidy jsem viděl po patnácti letech už „jen“ na fotografiích. A zjistil jsem pro mě překvapivou věc: Afrika se na tyto zločiny dívá jinak než my v Evropě. Lidský život v Africe má nižší cenu, než ji vnímáme my. Jsou neustále vystaveni nemocím, nákazám, úmrtnost je tam vyšší. Nás pochopitelně šokuji statisíce obětí, ale někteří místní tím zdaleka nebyli pobouřeni jako já. Mě šokovala i jiná věc. Těch hrůz se dopustili lidé, kteří předtím žili dvacet let v klidu, dopustili se jich na svých přátelích, dokonce na při-

buzných. Byli pod obrovským vlivem médií, hlavně rádií, která je tak masírovala, že spadli mačety a šli zmasakrovat lidi, se kterými chodili dvacet let na pivo. Hutuové jako součást plánu genocidy znásilňovali ženy... I to jsme vyšetřovali a soudili.

Musel jste se naučit místní jazyk?

Kvůli výslechům ne, ty probíhají v angličtině nebo francouzštině a tlumočí se. Rwandský tribunál ale sídlil v sousední Tanzánii, kde se mluví svahilsky – a tu jsem se aspoň v základech naučil musel pro běžný život. Nikde v obchodech nejsou pevné ceny, což znamená, že v momentě, kdy jsem vstoupil do obchodu, prodavač...

... zdvojnásobil ceny?

Zdesetinásobil! Pochopil jsem to hned, když jsem si šel koupit zrcátko, abych se mohl oholit, a cenu jsem nakonec usmlouval – nadsadil ji osmdesátkrát. V Tanzánii mají výraz pro bílou tvář – mzungu –, což současně znamená něco jako „kafka“, oběť kšeftu. V momentě, kdy jsem na ně promluvil svahilsky, mě brali za místního a ceny byly příkře odlišné.

Ted' nakročujete do nové kariéry – za pár dní na vás čekají u Mezinárodního trestního soudu v Haagu. Těší vás tahle velmi prestižní pozice?

To není jen můj úspěch, zasloužila se o něj i česká diplomacie. Je to opravdu nejvyšší možný post v trestním soudnictví. Ale vedle toho jsou velmi významné i posty u Soudního dvora Evropské unie, Evropského soudu pro lidská práva, kde jsou také Češi. Jeden z rozdílů je v tom, že u všech těchto institucí je dané, že v něm má Česká republika svého zástupce. Tam, kde začínám pracovat já, nic takového nikdo negarantuje. Je tu osmnáct soudců ze 121 zemí a může to být kdokoliv, odkudkoliv.

Čím v Haagu začnete?

Bude se volit kancléř soudu a předtím se s každým z deseti kandidátů na tuto důležitou pozici musí každý soudce setkat. Pak už bych měl zasednout do dvou senátů současně, dopoledne jeden, odpoledne druhý případ.

Těšíte se?

Těším i netěším. Trošku mě zklamalo, že většina pracovníků toho soudu má představu, že soud je bez chyby, že jeho perspektiva je jasná, cítil jsem atmosféru sebeuspokojení, která podle mého názoru není na místě.

Minimálně proto, že členy toho planetárního, celosvětového trestního soudu nejsou nejmocnější země světa. Jaký to má pak smysl?

To je právě jedna z obrovských slabín. Termín planetární jsem nikde neslyšel, ale myslím, že je výstižný. Myšlenka zakladatelů je, že chtějí jednou provždy skoncovat s beztrestností různých diktátorů, pachatelů nejrůznějších trestních činů proti lidskosti, genocidy, válečných zločinů. Je tu tedy soud, který nezasedá případ od případu na základě rozhodnutí OSN, když se něco strašného stane ve Rwandě nebo v Jugoslávii, ale soud, který bude okamžitě, zítra schopný zahájit trestní stíhání kohokoli na světě. Představa

pokračování na str. 12

AKTUALITY

BESEDY SE SNOUBENCI A NOVOMANŽELY

(víra není podmínkou)

každou neděli v 19 h. na faře
Téma:

- k čemu je manželství dobré
- rozdíly mezi mužem a ženou, čím se můžeme navzájem obdarovat
- zamilovanost a láska
- umění komunikace

- pravidla soužití (odpuštění, řešení sporů, hádek ...)
- soužití s rodiči (pravidla, výhody a úskalí)
- hospodaření s penězi
- trávení volného času
- výchova dětí
- obsah manželského slibu
- posílání manželů
- příprava na svatební obřad

V neděli 3. března v 15 h. vás zveme do orlického kostela na **vernisaž výstavy Jindřicha Štreita: LIDÉ HLUCÍNSKA.**

Výstava potrvá do konce března. Otevřeno každou neděli od 9.45 do 12 hod. Jindy po domluvě na tel. 731 402 236.

Česká křesťanská akademie v Letohradě pořádá v pátek 15. března v 19 hod. v evangelickém kostele **přednášku trapisty Karla Satorii: „Nakolik rozumíme Bohu?“**

Předvelikonoční duchovní obnovu v sobotu 16.3. povede P.Karel Satoria od 9.30 do 12 h. ve skautské chalupě na Kunčicích.

Bohoslužbu smíření budeme slavit na Květnou neděli 24.3. v 15 h. v letohradském kostele.

Česká křesťanská akademie v Letohradě zve na **přednášku manželů Klempířových „Moravané mezi Eskymáky“** v sobotu 13.4. v 19 hod. v evangelickém kostele.

Teatr Vítů Marčíka: „Moravské pašije“ v úterý 19.3. v 19 h. v Orlovně na Orlici.

Divadelní představení pro dva herce „Oskar a růžová paní“ na Květnou neděli 24.3. v 16 h. v knapoveckém kostele.

Cestopisná přenaška: Írán

5.3. v 17 hod. - Knihovna

Přednáška: Největší tajemství Třetí říše

7.3. v 17 hod. - Knihovna

Výstava: Jaro v muzeu

8.-30.3. - Městské muzeum
Vernisaž 8.3. v 17 hod.

Výstava fotografií Petra Pulce s portréty fotografa Jirky Mikysky

12.3.-21.4. - Galerie Ivko, Komenského ul.

Výstava: Naš život na zahrádce
Vernisaž 14.3. v 16 hod. - Zámecké arkády

Beseda s Arnoštem Vašíčkem: Fantastické záhady 18.3. v 18 h. - Zámek, hudební sál

Teatr Vítů Marčíka: Moravské pašije
19.3. v 19 hod. - Orlovna, Letohrad-Orlice

Povídání o mašinkách
20.3. v 18 hod. - Knihovna

Jarní koncert Dechové harmonie Letohrad
22.3. v 19.30 hod. - Dům kultury

Jarní setkání duchodců
23.3. v 16 hod. - Dům kultury

Divadlo (DS Dolní Dobrouč): Sláva EU aneb At' žije Dolní Dobrouč
24.3. v 17 h. - Orlovna

Přednáška: Prevence civilizačních onemocnění
3.4. v 18 hod. - Klubovna SDH Kunčice

Pohádková noc s Andersenem
5.4. v 18 hod. - Tvrz Orlice

Jarní koncert ŽKS Canzonetta: Jaro ve skladbách Bohuslava Martinů
5.4. v 18 hod. - Dům kultury

Ke vzkříšení jsme provodili

6.2. Josefa Štěpánka	103 let
9.2. Karla Luxe	76 let
25.2. Jaroslavu Hubálkovou	63 let
1.3. Marii Hoffmannovou	85 let

DATA NĚKTERÝCH SLAVNOSTÍ V R. 2013:

Velikonoce	31. března
Svatodušní svátky	19. května
Děti poprvé ke Stolu Páně	9. června
Poutní slavnost:	
Lukavice	5. května
Svatojánská na Kopečku	12. května
Červená	26. května
Mistrovice	30. června
Orlice a Šedivce	18. srpna
Kunčice	1. září
Letohrad	28. září

Vzpomínka

2. března uplyne 20 let od úmrtí naší maminky a babičky paní Zdeňky Adamcové z Orlice. Na její život naplněný vírou, láskou a prací s vděčností vzpomíná rodina.

Marie Mrštná

BŘEZEN VE STREETU

Téma **ŠIKANA** ještě nekončí, máme připravené letáčky, film i odpovědi na Vaše případné dotazy.

Celý měsíc budeme hrát hru **SOLITAIRE**, zapojit se může každý. Na konci měsíce vyhodnotíme a odměníme nejlepší hráče.

FILMOVÉ PÁTKY - každý pátek budeme pouštět film dle Vašeho výběru. Program je vyhrazen pouze pro děti a mládež z NZDM Letohrad.

RODINNÉ CENTRUM Mozaika v březnu

pondělí – pátek herna otevřena 8-12 h.
čtvrtek – herna otevřena 8–12 13-18 h.

pondělí – rodinné inspirace 9-11 h.
Inspirace pro rodiče/prarodiče, jak trávit volný čas se svými dětmi/vnoučaty.
Vede paní Pavla Zamazalová a Helena Poláčková

úterý – mozaikové dopoledne 8-12 h.
Sdílení výchovných zkušeností, starostí, problémů a radosti s ostatními. rodinami.

středa – mozaikové dopoledne 8-12 h.

čtvrtek: 14.3. RC zavřeno

21.3. od 9 h. **poradna Mámy pro mámy**
Zveme maminky předčasně narozených i nedonošených dětí pro psychickou podporu a výměnu zkušeností. Podpořit je přijede Petra Klohnová. Pro maminky a děti budeme šít dárky. Můžete nám k tomu darovat materiál na šití, pletení či jiné vyrábění? Vstupné 20 Kč.

pátek – cvičení na míčích

od 10 h. do 11 h.
Vede paní Hana Štěpánková, cvičení je vhodné pro všechny generace, začátečníky i pokročilé, také pro těhotné ženy a maminky po porodu. Cvičení omezí bolesti zad, působí příznivě na oblast pánve, posílí ochablé svalstvo, podpoří správné dýchání, šetří klouby, vylepší fyzickou kondici.

Děti si mohou pohrát v herně.

Vstupné 30 Kč.

BŘEZEN v Centru pod střechou

Od 18. do 29.3. budou v Centru pod střechou výměňována okna.

Dopolední program se budeme snažit zajistit. Sledujte web uo.charita.cz, facebook:rodinnecentrummozaika, nebo volejte tel.: 731 402 336.

Děkujeme za pochopení.

JARNÍ BURZA

DĚTSKÉHO OBLEČENÍ A POTŘEB

7. - 11. března v Centru pod střechou
Přijímáme dětské jarní a letní oblečení velikosti cca do 140 cm, dětskou jarní a letní obuv, dětské knížky, kola, brusle, autosedačky, kočárky (po tel. domluvě z důvodů kapacitních), a jiné dětské zboží.

příjem věcí: čtvrtek 3.března 14-19 h.

prodej věcí: pátek 8.března 14–18 h.

výdej peněz a neprodaných věcí:

pondělí 11.března 17-19 h.

Členky, které mají splněné podmínky členství, mohou využít přednostní nákup zboží v pátek od 13 h.

Za každý Vámi přinesený kus oblečení požadujeme 2 Kč, za kočárky, kola a větší zboží 20 Kč.

DŮLEŽITÉ: Prosíme o připravení seznamu prodávaných věcí a o označení oblečení štítkem se zkratkou Vašeho jména (první 2 písmena křestního jména a příjmení), číslem (kolikátý kus) a cenou. Štítky přišpendlete! Vzor formuláře i formulář k vyplnění najdete na webu: uo.charita.cz nebo v Centru pod střechou.

Při naplnění kapacity mají pracovníci CPS právo předčasně ukončit výběr zboží.

PÉČE O DÍTĚ V NEMOCI:

středa 13.3. od 10 h.

Přednáška Mgr. Lenky Čermákové „Prevence, rozpoznání prvních příznaků, diagnostika a správná léčba u dětských onemocnění horních a dolních cest dýchacích v domácím prostředí“ ukáže, jak si poradit s nejčastějšími dětskými onemocněními (rýma virová, bakteriální, zánět středního ucha, zánět dutin, nebezpečné večerní laryngitidy, zánět průdušek...) v domácím prostředí a kdy je třeba navštívit vašeho pediatra. V přednášce je také zařazena ukázka ultrazvukového a kompresorového inhalátoru, zvlhčovačky vzduchu a odsávaček, které vám mohou pomoci k rychlejší léčbě při těchto onemocněních. Přednášku můžete obohatit svými zkušenostmi s prevencí a léčbou těchto nemocí.

Hlídní dětí je nutno dohodnout s koordinátorkou RC Mozaika nejpozději do 6. března. Vstupné 30 Kč včetně hlídání dětí.

Objednejte se nejpozději týden předem na:

email: podstrechou@seznam.cz

www.uo.charita.cz, tel. 731 402 336,

facebook: [rodinnecentrummozaika](https://www.facebook.com/rodinnecentrummozaika)

PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY 2013

I. tábor	8.-12.7.
II. tábor	15.-19.7.
III. tábor	5.- 9.8.
IV. tábor	12.-16.8.

V příštím čísle Vás budeme informovat o tématech táborů, cenách atd. Přihlášky naleznete od března ke stažení na www.uo.charita.cz, na správním středisku Oblastní charity Ústí nad Orlicí (Na Kopečku 356), nebo přímo v Centru pod střechou (Taušlova 714). Přihlášení na tábor bude možné od 6.5. 2013. Tábor bude v Centru pod střechou.

Cesta do Emauz

Sestoupil z nebe
a lidé ho nepoznali.
Hledám
jej jak chlapec malý
popotahuju
a jistoty se nedobírám.

Tomáš Kaválek

ZPRÁVY Z CHARITY

XVII. Charitní ples se vydařil.

Společenskou akci, která je vyhlášená originální výzdobou, výbornou kuchyní a bohatou tombolou, navštívilo přes 260 lidí. Zisk z plesu bude věnován na domácí hospicovou péči. Přítomné hosty přivítala projektová manažerka Oblastní charity, Alena Kalousová spolu s letohradským farářem Václavem Vackem a pak už následoval tradiční plesový program. Charitní ples každoročně připravuje a podporuje řada lidí. Více než 150 sponzorů věnovalo dary do tomboly. Kolem 50 dobrovolníků zajišťuje kuchyň, připravuje občerstvení, cukroví nebo tombolu, chystá výzdobu sálu – letos např. na téma „Malý princ“ atd. Bez mravenčí práce všech těchto ochotných lidí by ples nemohl být uskutečněn. Oblastní charita je za tuto pomoc velmi vděčná a děkuje každému, kdo se do organizace plesu jakkoliv zapojil.

Zisk z plesu ve výši cca 60.000,- Kč bude použit na nákup lineárních dávkovačů, odsávacíky hlenů a oxygenerátoru pro službu domácí hospicové péče.

Jarní sbírka šatstva

V průjezdu fary na náměstí v Letohradě

Pátek 15. března: 14 – 17 hod.

Sobota 16. března: 9 – 11 hod.

Pro Pobytové středisko v Kostelci n.O. přijmeme sezónní oblečení a obuv, kojenecké oblečení, látkové pleny, nepoškozené nádoby, látky do šicí dílny, ložní prádlo, pletací jehlice a vlnu, hry a knížky pro děti.

Diecézní charita Hradec Králové a Oblastní charita Ústí nad Orlicí vás srdečně zvou na putovní výstavu **1992-2012: 20 LET CHARITY V KRÁLOVÉHRADECKÉ DIECÉZI**

4.-26.dubna v arkádách letohradského zámku
Vernisáž: 4.dubna v 10 hod.

CO TO JE PŮST

Dnes je poslední postní neděle. Za týden je Květná neděle, končí půst. Co to je půst? Soudě podle většiny dámských i nedámských časopisů, je to způsob, jak zhubnout. Způsob nepřijemný. Račte proto, milí čtenáři a čtenářky, posluchači a posluchačky, vyzkoušet náš nový, lékařskými kapacitami doporučený a mnoha spokojenými uživateli vyzkoušený prostředek, po kterém zhubnete, aniž byste si cokoliv museli odříkat. Ano, odříkat, to je další slovo, které bývá k půstu připojováno. Slovo takřka zapomenuté. Politické je neužívají vůbec. Protože kdyby po někom chtěli odříkání a skromnost, kdo by je volil? – myslí si, měříce ostatní sami sebou. Blahobyť pro ně neznamená dostatek, nýbrž nadbytek. Není důležité, co potřebujeme, ale co chceme. Potřebujeme toho, objektivně řečeno – poměrně málo. Chceme toho ale hodně.

Jaro

Němá proroctví pupenců se šmahem vyplňují
Proti všemu očekávání
zoufale přešlapujících
jaro přichází

Tak samozřejmě
jako by se všechno dělo v nejlepší pořádku
a každá bolest věděla o své nevyslovné ceně
zeleným lupínkem
pokladnice vůní se otvírají
čerstvý nátěr trávníků
osýchá v slunci

Začlo to

prostředkem kosů
a teď už ani konvalinky se nedají přehlásit
dechem modřínů a třešně mají tak zrovna čas
svléci se ze své úplňkové bělosti šílených
aby udělaly místo
jabloním a hlohům....

úryvek z básně Jana Zahradníčka

Stále víc a víc. Svět kolem nás, svět reklamy, nám nabízí v podstatě cokoliv a kdykoliv. Všechno je možno koupit. Předměty, zážitky, úspěch. Úspěch? Úspěšný je ten, kdo má peníze a moc. Kdo se něčeho zrekne a stará se o druhé, úspěšný není. Je možná v nejlepším případě hodný a někdo si ho může i vážit, ale pro úspěšné je podivín. Čtu, že snad už každý druhý Čech má mobilní telefon. Že v Praze je víc osobních automobilů v přepočtu na obyvatele než ve většině evropských hlavních měst. Že se u nás vypije nejvíce piva. Uvážime-li, že pivařští přeborníci jsou zároveň přeborníky v nadávání na poměry, a poměřime-li to cenou piva, není u nás asi nejhůř. Jenže – co to je dobře a špatně. Vidím kolem sebe dost lidí, kteří nemají ani na jedno pivo denně, a nenadávají. Mají asi jiná měřítka. Znáím i lidi, kteří nezavídí. Ani moc, ani bohatství. Oboje samo o sobě přece není špatné. Jde o to, komu a čemu slouží. Že to jsou staré pravdy a všichni je známe? Nejsem si tak jist. Po letech, kdy jsme nemohli takřka nic, většina z nás chce teď všechno. Cokoliv a kdykoliv. Trpělivost? Čekání? Odříkání? – Co je to za slova? A to, že za naši nedočkavost budou muset platit naši vnukové? Koho to zajímá? Kdo z nás slyšel kdy slova: „Zase ho ďábel vzal s sebou – na velmi vysokou horu – a ukázal mu všechna království světa a jejich slávu, a řekl mu: Toto všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“ Všimněte si – toto všechno ti dám, protože to je můj majetek, se kterým si mohu dělat, co chci. Že Ďábel není? Ale je, milí přátelé, říká se mu také pokušitel. A pak se v Matoušovi píše: „tu mu Ježíš řekl: Klid se satane? Neboť je psáno: Pánu, svému Bohu budeš se klanět a jen jemu sloužit.“ Věřím, že alespoň někteří posluchači Rádia Classic budou vědět, proč o tom mluvím.

Ivan Medek „Jak to vidím“, 2001

ŽENA ČINU

Na sobotu 16. února pozvala Česká křesťanská akademie v Letohradě do evangelického kostela novinářku paní Petru Procházkovou. Besedě jsem dal název „Nemudrujme, pomáhejme“. Víte, jak to s námi „mužskými“ chodí, máme-li něco udělat, často dlouze mudrujeme, proč se do práce nepustit nebo jak a z které strany začít. Umíme najít sto inteligentních výmluv. Ženy se bez řečí zvednou a pomohou.

Ptali jsme se paní Procházkové na poměry v Čečensku. Tam je „normalizace“, neválcí se. Afghánistánu po stažení mezinárodních vojsk hrozí občanská válka. Stát je slabý, místní policie nefunguje. Kluci se odmala učí bojovému umění, aby dokázali uhájit svou rodinu.

Paní Petra je jednou ze dvou Češek, které mají už podruhé za manžela muslima. Ptali jsme se jí na postavní žen v Afghánistánu. Muž má své ženy doma ukryté, ony slouží, jsou poslušné a pracují pro rodinu. Žena je doma krásně ustrojená a neparáděná pro manžela.

(Naše ženy se většinou více parádí, když z bytu vycházejí.) Teprve pár afghánských žen začalo jezdit autem. Děvčata do školy nechodí.

My se někdy bláhově pohoršujeme nad druhými. Ale ještě před stopadesáti léty naši předkové také neradi posílali děti do školy, měli pro ně doma dost práce a říkali: „K čemu by jim škola byla, my jsme také do školy nechodili“. Před sto lety si chlapi nedovedli představit, jak by žena vedle péče o rodinu zvládla i práci zdravotní sestry, učitelky, poštovní nebo bankovní úřednice – a nařídili těmto ženám celibát.

Od té doby si veřejný život bez ženn nedovedeme představit; Značným podílem přispěly v mnoha oborech, i vědeckých. Ale my katolíci a pravoslavní jsme nadále přesvědčeni, že se v církvi bez rovnoprávného postavení žen obejdeme. Na začátku 70. let v Krakově vedla biblické hodiny a duchovní cvičení paní Halina Bortnowská, spolupracovnice Karola Wojtyly. U nás tenkrát něco nepřestavitelného. Říkejte těm, co všechno vědí nejlépe, že Bůh svá obdarování nerozděluje podle pohlaví. Hned vyrukují s tvrzením, že jen ženy rodí.

Afghánci jsou chudí, ale jejich široké rodiny při sobě drží. My za své bohatství draze platíme tvrdou prací a nedostatkem pozornosti vůči svým blízkým.

Paní Petra Procházková s paní Janou Hradilkovou založily společenství Berkat. Několik žen začalo šít – dnes už známé panenky. Za jejich prodej se jim před několika roky podařilo zakoupit pět očních rohovek a vyslat do Afghánistánu očního chirurga. Ten naučil tamější lékaře rohovky slepým voperovat. Ženy z „Berkat“ už po několik let posílají k operacím šest očních rohovek ročně. Pro muslimy je nepřijatelné odebírat rohovky zesnulým. Ale rohovky, které jim pošleme, přijímají.

Paní Petry jsme se také ptali na paní Hagenovou z Ukrajiny, kterou paní Petra také podporuje. Manželé Hagenovi u nás hned koupili dům a začali podnikat. Ale Češi je okradli... Hagenovi dobře vychovávají tři děti...

Paní Procházková k nám přijela se svým šestiletým synem Zacharem a osmnáctiletým Suhrobem - synovcem svého afghánského manžela. V Čechám několik let studuje. Chybí mu u nás společenství a přátelství širokých rodin. Vadí mu nevázaný život Čechů, pití alkoholu, kouření a nevázaná sexualita mladých i starých.

Při bohoslužbě Suhrob na Orlici viděl, že i my křesťané spolu držíme a pracujeme. Při pozdravení pokoje jsem mu vysvětloval, že jde o „salam alejkum“ - my židé, muslimové a křesťané víme, k čemu se tímto pozdravem zavazujeme.

Kdybych řekl, že paní Petra Procházková patří mezi přední muže českého království, mohlo by to znít mužsky, tak řeknu: „Je ženou činu“. A také krásnou ženou.

Paní Petro Procházková, děkujeme Vám za besedu a za vše, co nezištně děláte pro potřebné. /v

Co to je Berkat?

Způsob myšlení. V naší preambuli stojí: „Berkat pomáhá nám, Evropanům, být lepší“. Ale i když je to skoro filozofický směr, má své zcela konkrétní, pozemské podoby. Tou nejzákladnější je spolek žen – dobrovolnic, doplněný o několik extrémně trpělivých a shovívavých mužů, povětšinou z řad manželů zmíněných dobrovolnic. Náš počet se mění, podle toho, jak má kdo čas, jak je kdo zdrav, zda je na cestách necestách, jak má kdo chuť či finanční a jiné možnosti se zapojit. Účast na schůzích ani jiných akcích není nikdy povinná. Co povinné je? Držet dané slovo.

LEGENDA o Berkatu:

Muslimští duchovní v Afghánistánu vysvětlili význam slova *berkat*: „Osamělý muž si připravuje večeři. Má jen jednu rybičku, sotva dvakrát do úst. Začne si ji opékat na ohni, když v tom někdo zabouchá na dveře. Příbuzní přišli na návštěvu. Bylo jich dvanáct. Muž se smutně dívá na scvrklou rybičku a přemýšlí, jak dostat muslimskému zvyku pohostit přichozi, i když se předem neohlásili. Na nic nepřijde. Dá rybkou na talíř, všichni usednou na udusanou zem pokrytou kobercem a začnou užívat. Za pár minut jsou všichni dosyta najedení. A z ryby ještě trochu masa zbylo pro mravence a kočku.“

VÝLET PRO DĚTI

Naše paní Jana Skalická vymyslela a uspořádala o jarních prázdninách výlet pro děti. Byl nás plný autobus. Nejprve jsme zastavili u kostela v Kočí u Chrudimi. Ke dřevěné zvonici vede krásný dřevěný most – kdysi byla okolo kostela bažina. Zvonice zakrývá kamenný kostel. Uvnitř jsou douposchodové dřevěné kruchty renesančně malované, stejně jako prkna stropu. Na vnitřních omítkách jsou krásné renesanční fresky. Až pojedete okolo, nenechte si ujít prohlídku.

Máte chytré děti a vnuky, když jsem se jich ptal, co představuje drak a co princezna na fresce svatého Jiří, i předškolní děti to věděly. Je vidět, že si s nimi povídáte a věnujete se jim. Pak jsme si prohlédli hřebčín ve Slatiňanech. Kladrubští koně jsou nejstarší evropskou rasou. Ve Slatiňanech chovají vraníky, v Kladruzech bělouše. Bělouše používala do kočáru světská šlechta, vraníky šlechta církevní - nebo byli používáni pro pohřby – vzpomínáte, vloni vezlo šestisprežení černých Kladrubáků rakev Václava Havla. Král jezdil s osmisprežením. President může jet jen se šestisprežením. Kardinál nebo arcibiskup se čtyřsprežením. (Auto si může koupit kdokoliv jakékoliv.)

Každý kladrubský kůň skládá maturitu, hloupý nebo nehodný zkouškami neprojde a nemůže být zařazen do chovu. (Kdyby tomu tak bylo u lidí, to by se někteří čertili.) Rodiče a prarodiče, zeptejte se dětí s jakou barvou se narodí hříbata běloušů, rádi vás poučí.

Nakonec Jana Skalická zavezla děti do Pardubického zámku na výstavu hraček (já jsem už měl jiné povinnosti). Při zpáteční cestě prý už řada dětí spala.

Paní Janě Skalické děkujeme za krásný výlet. /v

Hojnost z mála. To je Berkat.“ (J. Hradilková říká raději „z prdu kulička“).

Hlavní cíle Berkatu:

1. Bez zbytečné administrativy, kontrolování především vlastním svědomím, se snažme hledat v lidech i sobě to lepší, co v nich a nás držíme.
2. Pomáhat sobě i druhým, abychom ze sebe i z ostatních měli radost. I když na tohle asi grant nedostaneme, věříme, že se nám vyplatí touto cestou se vydat.

Hlavní zásady Berkatu:

1. Pomáhat má smysl nejen těm, kteří jsou nám příjemní, líbí se nám, či je litujeme. Pomáhat je třeba všem, kteří to potřebují. Jsou i případy, kdy pomoc učinila z lumpa slušného člověka.
2. Za vynaložené úsilí při poskytování pomoci druhému nelze čekat ani vděčnost ani žádné jiné odměny.
3. Pomáhat lidem z odlišných kultur nesmí být zaměřováno snahou přesvědčit je, že ta naše kultura je lepší.

(z web. stránek Berkatu/

OD VÁNOC K VELIKONOCÍM

Potkaly se dvě kamarádky. Bylo to pár dní před Štědrým dnem, v čase adventním, kdy by měl člověk zvolnit tempo. Ve skutečnosti je ale vše trochu jinak: v práci vrcholí uzávěrky, rodičovské schůzky, koncerty, besídky, hodně tmy a zimy, z plánovaných pěti druhů vánočního cukroví jsou jen tři – linecká kolečka, linecké kytičky a linecká srdíčka, gruntování letos zase nedopadne, lidé unavení a skleslí z nedostatku světla, začíná chřipková epidemie.... Zkrátka: předvánoční vznešenou náladu aby člověk pohledal.

„Tak si představ,“ začala první, „že jsem dnes v bazaru koupila dětem výbavu na lyže a dala jsem za to celý svůj měsíční plat! Rozumíš... já se měsíc plahočím, učím na výběrové škole něco, co tu mládež naprosto neinteresuje a dává to patřičně najevo. Víš, co mně to zabere času, než se na ty hodiny připravím? Víš, jak mně to bere chuť, když mi do očí řeknou, že je to vůbec nezajímá...? A za tuhle šílenou dřinu, odměněnou pár tisícovkami, koupím lyže pro děti, a nezbyde mi lautr nic... Já jsem ti myslela, že se v tom bazaru rozbrečím...“

„Hm, to ti rozumím,“ povídá ta druhá, „to má jeden pocit, že dělá něco, co nemá smysl. Že všechno je postavený na hlavu...“

„Někdy mě chytne taková úzkost, že nestihnu udělat jednoduchý věc, který chci udělat už dávno: třeba se projít po obzoru. Vždycky, když ráno rozhrnuju závěsy a kouknu ven, napadne mě to,“ uvažuje první.

„Tak to máme, holka, úplně stejně. Od nás z okna je v dálce vidět les, který vypadá jak ležící beránek. Taky bych k němu chtěla někdy jít... víš, přímo - přes pole a louky – aby nezmizel z očí...“ sděluje druhá svůj sen.

„No anebo... a nebo někdy – když třeba přší – mám chuť vyrazit ven a v tom lijáku někam utíkat a pořádně zmoknout...“ usmívá se první: „anebo válet sudy z Ovčína dolů...“

„Ano, to by bylo pěkné,“ pokyvuje druhá: „ale ty sudy už bych asi nepřežila... zato bych chtěla někdy jít pěšky do Studeného...“

„Cože, do Studeného!?“ vyhrkne první, „Ale tam já chci taky jít! A taky pěšky a taky hrozně dávno!... A proč zrovna do Studeného?“

„Nevím, je tam pěkně... a proč ty zrovna do Studeného?“

„Taky nevím,“ pokrčí rameny první.

Často toužíme po prostých splnitelných věcech. Setkání, které začalo poněkud ponuře, nakonec obě ženy velmi občerstvilo. Už teď se těší na výlet do Studeného, o němž obě dlouho snily, ale tak úplně o tom samy nevěděly.

Vždycky o Vánocích se cosi stane. Nastane změna. Přibývá světla kolem nás i v nás. Symbolicky se zrodí něco nového nejen v betlémském chlévě, ale i v srdcích lidí. Obrození. Člověk dostane novou sílu a naději.

A co teprve velikonoční ráno...!?

/M

CO MI VZAL A DAL KRIMINÁL

*z paměti generála Tomáše Sedláčka
(1918-2012)*

Ve chvíli, kdy dávám dohromady tyto vzpomínky, uplynulo již více než 44 let od mého propuštění a já stále přemýšlím nad tím, co mi kriminál vzal nebo co mi snad dokonce dal. Může se to zdát složité, ale pokusím se to nějak vysvětlit.

Byl jsem zatčen ve třiatřiceti letech, ven jsem se dostal ve dvačtyřiceti. Nejplodnější roky života, kdy člověk odevzdává to, co se naučil, byly pryč. Ztrátou svobody mě režim dostal na úplné dno, byl jsem nula. Na vlastní kůži jsem pocítil, kam vede komunistický fanatismus, třídní nenávisť a sadismus jejich vyznavačů. Stal jsem se jenom číslem, se kterým si mohli dělat, co chtěli, za své vzala moje vojenská kariéra, která by za normálních okolností byla jistě skvělá a bylo zničeno také moje manželství. Ideály, za které jsem ve válce bojoval, byly pošlapány. Je úžasně zjišťovat, kolik bylo těch Grebeníčků, Perglů, Vašů, Řičiců, všech soudců, prokurátorů, vyšetřovatelů, kolik bylo konfidentů. Je strašné zjišťovat to v národě, který měl na počátku své novodobé státní existence takovou osobnost, jako byl Masaryk. Jak je možné, že se tolik lidí propůjčilo k něčemu takovému? Jak je možné, že k tomu všemu došlo jen pár let po skončení tak strašné války? Jak je možné, že se u nás znovu objevily koncentráky, že se popravovalo? Co to bylo za režim, který tohle všechno připustil? Neznám jediný případ, že by se někdo, kdo nesl zodpovědnost za zřídlosti padesátých let, veřejně omluvil. Bohužel jsem přesvědčen, že kdyby se tito lidé dnes (pokud ještě žijí) znovu dostali k moci, chovali by se úplně stejně. Fanatismus a sadismus je v nich uvnitř, nikdo se nezměnil. Je to začarovaný kruh. Ti, co ta „svinstva“ prováděli, se dnes vymlouvají na stranu a vládu a KSČM zase hovoří o „excesech“ a zneužívání moci jednotlivci. To je ovšem lež, všichni jsou zodpovědní. Už se otfepali, zjistili, že

se jim nemůže nic stát, tak jedou jako dřív. A proto mi nezbyvá nic jiného, než vyslovit své hluboké opovržení lidmi, kteří se v padesátých letech takto provinili.

Počátkem devadesátých let vyšly tzv. Cibulkovy seznamy a před několika lety i oficiální seznam konfidentů StB, který vydalo Ministerstvo vnitra. Na tak malý národ obsahují neuvěřitelný počet jmen. V těchto seznamech se ale objevuje jen takové „drobné ptactvo“, estébáky využitě a často zneužitě. Kde jsou ale seznamy těch, kteří tyto lidi donutili, aby kolaborovali? Kde jsou seznamy vyšetřováků, tajemníků na různých stupních, členů akčních „trojek“ nebo „pětek“, kteří rozhodovali o tom, kolik kdo dostane, kdo přežije a kdo bude popravený? Kde jsou seznamy soudců, prokurátorů a celé té mašinérie, která organizovala bezprávi? Ty neexistují.

V jedné ze svých přednášek, myslím že to bylo k výročí poprav generála Píky, jsem řekl, že všech těch dvě stě padesát politických popravených v padesátých letech bylo později rehabilitováno. To znamená, že se jedná o justiční vraždy. A v každém normálním státě, kde funguje justice, je někdo za tak strašné zločiny zodpovědný. Tady se ale nic nestalo a ani se neděje. I prokurátor Vaš, který toho má tolik na svědomí, nakonec od soudu odešel jako nevinný člověk...

Dá se najít něco pozitivního v těch devíti letech vězení? I v té největší mizérii jsem se vždy snažil najít něco, co by mě povzbudilo nebo posílilo. Člověk, ocitnuvši se bez vlastního zavinění v soukolí, které ho drtí, kdy sám o sobě nemůže rozhodovat, si klade otázku, jestli se v jednotlivých situacích zachoval správně, jestli v této zkoušce obstál nebo ne. Nikdo nedokáže dopředu předvídat, jak se v kritické situaci zachová – to nejde naučit, to se musí prožít. A já doufám, že jsem v této situaci obstál dobře. To ovšem nemohu sám dost dobře posoudit, to musí posoudit ti, kteří tam se mnou byli.

Možná, že jsem se při výsleších mohl chovat jinak, ale snad jsem se zachoval nejlépe, jak to v dané situaci šlo. Možná jsem nechtě někomu tím, co jsem pod nátlakem „vypověděl“, způsobil potíže, ale rozhodně nikdo další na základě toho nebyl zatčen. Během oněch devíti let jsem pak neudělal nic, za co bych se musel stydět, co by bylo nečestné nebo nespravedlivé.

Myslím si, že největší předností pobytu v kriminále je přátelství. Bez něho tam není možné přežít. Je to přátelství zcela jiného druhu než na svobodě. Já jsem měl štěstí, že jsem během těch devíti let našel řadu výborných přátel: Luboše Pivečku, Ládu Strusku, Míšu Kuthana, Věru Protivu, Rudu Pernického a mnoho dalších. Všichni jsme měli společného nepřítele a společný osud. Síla těchto mezilidských vztahů nebyla jen v naší tehdejší situaci. Většina jich přetrvala do dnešních dnů a vědomí, že jsem se na své přátele mohl a mohu spolehnout, je snad tím nejlepším, co mi kriminál skutečně dal.

*z knihy „VYDRŽET“ - Paměti
generála Tomáše Sedláčka*

ANTONÍN BUCHTEL

(4.5.1801 Pastviny – 1.3.1882 Kyšperk)

A. Buchtel ve své době významně ovlivnil veřejný i duchovní život obyvatel Kyšperka. Ovoce jeho působení vlastně sklízíme dodnes. Kněz s širokým rozhledem i dobrými kontakty, nadšený hudebník, člověk s hlubokým sociálním citěním. Svou unikátní sbírku hudebních nástrojů odkázal Národnímu muzeu v Praze.

A. Buchtel absolvoval gymnázium v Moravské Třebové, filosofii na Karlově univerzitě a teologii v Hradci Králové. V r.1826 byl vysvěcen na kněze, primici měl v Klášterci nad Orlicí. V r.1845 přišel do Kyšperka, kde se stal farářem a uznávaným členem místní společnosti. Jako vlastenec se snažil seznamovat lidi s národními dějinami. Do farní knihovny kupoval kvalitní knihy, které byly následně půjčovány dalším čtenářům. Tehdejšímu uvědomělému faráři byly blízké nejen knihy a historie, ale i hudba a zpěv. Buchtel hudbu miloval - byl vášnivým sběratelem hudebních nástrojů, sám psal chrámové skladby, komorní i taneční hudbu. Zajímavá je jeho písňová tvorba na texty revoltujících básníků českých i německých.

Jeho skladby byly vydávány v Praze a ve Vídni. Napsal také Školu hry na klavír (ta zůstala v rukopise) a hru na klavír zřejmě sám také vyučoval. Finančně podporoval farníky, kteří se „hudebně vzdělávali, hudbu milovali a provozovali.“ Jeho skladby neleží jen v archívech - v r. 2011 se třeba hrály v rámci projektu Partnerství města Prahy jako díla, ve kterých se odrážejí dějiny českého národa a jejichž novodobé premiéry obohacují kulturní život hlavního města.

Kněží a učitelé patřili k nejvzdělanějším lidem v obci. Proto kněžím patřila také péče o školství - jako učitelé náboženství a jako dohlížitelé nad školami ve svém obvodu. Antonín Buchtel zastával funkci okresního školního inspektora pro okres Králíky a Rokytnice. V r. 1851 se stal vikářem a konzistorním radou. Města Kyšperk a Králíky také udělila Buchtelovi svá čestná občanství.

Antonín Buchtel byl člověkem všestranně činným, podporujícím sociální i kulturní potřeby místních obyvatel. Jeho nákladem byl např. v Kyšperku zakoupen dům pro chudé, zasloužil se také organizováním rukodělné výroby přize pro panství. Jeho bohulibá činnost byla oceněna řadou vyznamenání (např. Rakouský zlatý záslužný kříž, který byl udělován civilním osobám za všeobecné zásluhy ve prospěch obecného dobra).

Buchtel se velmi dobře orientoval v tehdejších hudebních nástrojařství. Jeho sbírka hudebních nástrojů vznikala v letech 1830-1882 a obsahovala 41 nástrojů, z toho 12 nástrojů z období do roku 1800. Vedle prací nástrojařských mistrů (např. pražský houslař Jan Oldřich Eberle 1699-1768 nebo vídeňský Nicolas Leidolff 1673-1710 atd.) zahrnuje i nástroje lidové od neznámých autorů: niněru – nástroj potulných žebráků, trumšajt nebo hřebíkové housle. Ve sbírce je také celodřevě-

ný xylofon, který si Antonín Buchtel vlastnoručně vyrobil. V kronice města Kyšperka je pořízený soupis těchto nástrojů: „šestery housle mistrů z 18. století, housle, na které se i troubilo, brače se spodními strunami, violoncello se spodními strunami, tamburínu, černohorské gusle, niněru, klavichord, pedálovou harfu, cimbál, spinet, skleněné harmonium, fagot v podobě hada, trouby jako hole...“

Svou sbírku, které si jistě velmi cenil, odkázal jako celek Národnímu muzeu. Antonín Buchtel zemřel v Kyšperku na faře 1.3.1882 a v Letohradě je také pohřben. Ještě téhož roku byly nástroje převezeny do Prahy, kde pod názvem „Buchtelinum“ vytvořily jádro ojedinělé sbírky.

Díky kyšperskému děkanovi tak známe jedinečné práce našich předků, které se nikde jinde nedochovaly. Stejně hluboce jistě Antonín Buchtel ovlivnil i to, co se dá těžko nahmatat nebo zaznamenat - duchovní a duševní svět tehdejších obyvatel Kyšperka.

(z archivu Ladislava Svobody, Mistrovice)

/M

Ze rtyňské farní kroniky:

Rtyňský lokalista P. Mikoláš Funk do místní farní kroniky zapsal epizodu o srazu abiturientů teologických studií v Hradci Králové z r.1827 u příležitosti 25. výročí kněžského svěcení.

Text nám poslal pan Antonín Rubáček.

Intermezzo: „Nemohu opominout pro tento rok 1852 taky poznamenati, že jsem 22. srpna s mým bývalým spolužákem, zámeckým kaplanem na Náchodsku P. Antonínem Müllerem do Kyšperku (*dnes Letohrad*) se odebral, bych se tam u svého spolužáka a vikáře Antonína Buchtla se svými spolužáky sešel a bratrsky objal, kteří v roce 1827 se mnou byli na kněžství posvěceni a s kterými jsem teologii studoval před 25 roky, kdy jsme se naposledy viděli. K tomuto setkání nás zvláštním dopisem pozval kyšperský farář, abychom se 24. srpna na den našeho svěcení sešli a památku 25 let kněžství slavili, ještě jednou se vespolek spatřili, bratrsky se objali, osudy své sobě sdělili a snad pak navždy – aspoň s mnohými z nás – se rozloučili. Sešlo se nás dohromady, krom pozvaného četného kněžstva dvanáct, a jich již deset z nás v tom čase zesnulo a pět totiž: Fučík, Hodek, Mikše, Ptáček a Vinter z jistě příčiny přijetí nemohli. Dá se pocho-

pítí, že jsme se uviděli zestárlí a změnění, avšak to nepřekáželo našemu upřímnému bratrskému citu k sobě vespolek a srdečné radosti, s kterou jsme se všichni tam uvítali a společně bydlili. Dne 24. srpna na den sv. Bartoloměje, šli jsme všichni v rochetách při slavném zvonění z domu farního do chrámu Páně, kde měl od oltáře kyšperský farář, náš spolubratr Buchtel srdečnou řeč, v které nám připomenul význam tohoto dne, naše vyslání před 25 lety, rozptýlení do různých krajů a opětné sejití zde v počtu ztenčeném. Zavázal nás k srdečné lásce k sobě vespolek, která až za hrob sahá, jakož i k lásce k naší společné matce církvi, která nás z příčiny stejného povolání, stejné duchovní moci a milosti nerozlučitelně sloučila. Na to jsme šli k zpovědi, po které byly veřejně kající žalmy modleny a slavná mše sv. cum duplicí asistentia od spolužáka Josefa Pešáka, děkana lidečského sloužena, při které jsme my ostatní za živé a mrtvé z nás celeburovali. Po skončení této slavnosti byla procházka a skvostná tabule, při které se na zdraví Jeho Majestátu, Zeměsprávce, pana biskupa a organizátora Ant. Buchtla a nás všech připíjelo. Druhý den bylo slavné requiem za všechny spolužáky v Pánu zesnulé, kde jsme též všichni v černém jednotlivě celeburovali. Na to se založila fundace mešní pro tento den a něco pro chudé tři nebo čtyři rodiny v Kyšperku, připilo se na rozloučení, šlo se do chrámu Páně a dalo se Kyšperku vale. Někteří se navrátili svou příležitostí domů, větší pak díl z nás se ubíral do Ústí, by po železnici přes Pardubice domů se dopravil. Kdož ví, zdalíž a kteří z nás se zas spatříme? Dejž Bůh, by jsme se ještě jednou všichni zde viděli, a to milosrdenstvím Božím při zdraví a srdečné spokojenosti!“

ŠPULKOHUBKY KOUPELNOVÉ

Jan Nejedlý

Tento zvláštní živočišný druh se vyskytuje nejčastěji mezi dívčí školní mládeží. Vyznačuje se enormně vyšpulenými rty, což odborně nazýváme „duckface“ neboli kachní ksicht. Svými „vykachněnými“ podobenkami, pořízenými na mobil v přišerí domácí koupelny, pak dívky hojně zásobují sociální sítě. Oblíbené jsou mezi virtuálními pedofily, méně už u pedagogů. Jsou to, krátce řečeno, přídrzle prsaté děti, které pošilhávají do světa dospělých, tj. pubertáčky jak poleno. A mají svůj svérázný slovník.

Ať už je to Pátulda, Týnuška, Ájule, Kikčule, Terez, Tamisek nebo třeba Lucinka Pusinka Hařařařa Kočenzi Prdelka, jejich modus operandi bývá podobný. Určuje jej founek (mobil), kompík (PC), ajsko (ICQ), fibko (Facebook), blůtko (Bluetooth), skajpík (Skype) či wifč (wi-fi). Výceповány moderními technologiemi mluví často jen v robotických zkratkách. WTF (What the fuck), když se zlobí. LOL (Laughing out loud), když se radují. OMG, když jsou udivené či hladové (OMG = Oh my God či v žertu Ohřej mi guláš). Význání lásky může mít dnes velmi strohou podobu: „MTMR“ (Mám tě moc ráda), případně „ADIDAS with Čenda“ (ADIDAS = All Day I Dream About Sex...).

Značný vliv na mluvu dorostenek má angličtina, ačkoli se povinně učí na školách. Za mých časů byla povinná ruština, ale nepamatují si, že bychom mluvili pa rusky jinde než ve třídě, natož abychom se s řečí Mičurina ještě mazlili vymýšlejíce makarónské novotvary. To dnešní mládež vesele lajkuje, fejkuje a čekuje, až lingvista ůpí. „Bolí mě hedka“ (hlava), „callni mi“ (zavolej), „dáme goučko“ (jdeme) a jiné „gamesy“ s jazykem.

Výrazný rys slovníku špulkohubek tvoří sprostota. „Čus píčus“ je mezi děvčaty pozdrav zcela neutrální. Stejně jako když Zuziček oslovuje Luciska „ty čubko, šukno či špíno“, ale nemyslí tím nic špatného. Možná jim význam některých slov ani nedochází. A vždy mě pobaví, když tyto slečinky v touze po drsnosti obohatí své výrazivo horkou novinkou typu šmėčko, čórka či chálka, aniž tuší, že v našpulených ústech přealují prastarou vykopávku z romštiny či hantýrky. Též mě udivuje nevyhraněnost jejich lexika, kdy kupř. výrazem „piča-párek“ označují věc dobrou i špatnou. Rozuměj pak ženám.

Na rozdíl od tohoto vulgárního světa však mají dívky i svůj svět něžný, o němž svědčí jejich blogy, resp. blogísky. Tam se to hemží srdičky a vzaky typu: „Ahojík, lidičky, mocinku vás lowkuju, muck muck, písňete mi fajn komentíky, páčko, papušky.“ Inu, mele se to v děvčatech jako v mlýnici. Ještě mají svá morčátka a pejsky, ale v jejich útrobach už duní hormonální exploze. Chytají se na každý dvojsmysl. Ve škole je rozdívočí nejen babička šukající po světnici či nerudovská otázka Kam s ním?, ale i takové nevinné slovo jako Hodonin (jako že ho do ní – wau!) Ještě usínají s plyšákem, ale už by se chtěly

O NENÁVISTI

Václav Havel

„Uvažuji-li o lidech, kteří mě osobně nenáviděli či nenávidí, uvědomuji si, že je spojují některé vlastnosti, které - sečteny a společně rozebrány - nabízejí určitý, zajisté jen velmi všeobecný, výklad původu jejich nenávisti.“

Nejsou to především nikdy lidé dutí, prázdní, pasivní, lhostejní, apatičtí. Jejich nenávist se mi zdá být vždycky projevem jakési velké a v podstatě neukojitelné touhy, jakéhosi trvale nenaplněného a nikdy vlastně nenaplnitelného chtění, jakési zoufalé ambice. Je to tedy vnitřní mohutnost veskrze aktivní, která svého nositele vždy znovu k čemusi upíná a kamsi ho vleče a která ho takřikajíc přesahuje. Rozhodně se mi tedy nenávist nezdá být pouhou absencí lásky či humanity, pouhým vakuem lidské duše. Naopak: s láskou má mnoho společného, především právě onen sebezpřesahující prvek, totiž ono upnutí se k druhému, závislost na něm, ba přímo delegování kusu vlastní identity do druhého. Tak jako milující touží po milovaném a neobejde se bez něho, touží i nenávidějící po nenáviděném. A tak jako láska je i nenávist v posledku

otlapkávat a vykousávat s cool týpký a hustými machýrky, ne s žádnými vymyšáčkovanými šampónky.

Přes všechna ujišťování, jak jsou holky fpo-ho, ůpe v poho, prostě libovka, přes všechny hihňáky a výgeby čili záchvaty smíchu, přes smajlíky, co kolem sebe trouší, v nich však cítím jistou osamělost. Chtěly by jet bomby, pecky, nářezy, žít jak v reklamě, ale místo toho sedí celé dny u počítače anebo se potají v koupelně fotí s našpulenou hubou v naději, že si jich v tomto přešpuleném světě někdo všimne. Držme jim palce.

To dáš, Kikčule!

LN 23.2. 2013

vlastně výrazem touhy po absolutnu, byť výrazem tragicky zvráceným.

Lidé nenávidějící, aspoň jak já je poznal, jsou lidmi s trvalým, nevykořenitelným a samozřejmě skutečnému stavu věcí hluboce nepřiměřeným pocitem ukřivdění. Tito lidé jakoby chtěli být bezbrže ctění, respektováni a milováni a jakoby byli nepřetržitě sužováni bolestivým zjištěním, že ostatní jsou jim nevděční a neodpuštělně k nim nespravedliví, protože nejen že je nectí a nemluví bezbrže, jak by měli, ale dokonce je - aspoň jak jim se zdá - přehlížejí.

V podvědomí nenávidějících dřímá zvrácený pocit, že jsou jedinými pravými držiteli úplné pravdy, a tudíž jakými nadlidmi či dokonce bohy, a že z tohoto titulu zasluhují kompletní uznání světa, ba dokonce jeho kompletní povolnost a loajalitu, ne-li slepou poslušnost. Chtějí být středem světa a jsou neustále frustrováni a podrážděni tím, že svět je jako svůj střed nepřijímá a neuznává, že si jich dokonce snad ani nevšimá, ba že se jim možná i posmívá.

Jsou jako rozmazlené či špatně vychované děti, které si myslí, že jejich matka je na světě jen a jen proto, aby je zbožňovala, a které jí zazlívají, že občas dělá i něco jiného například že se věnuje sourozencům, manželovi, knize nebo nějaké práci. To všechno pociťují jako krivdu, zranění, útok proti sobě, zpochybnění vlastní hodnoty. Vnitřní náboj, který by mohl být láskou, se obrací v nenávist k domnělému zdroji v ublížení.

...
Říká se o nenávidějících, že to jsou lidé s komplexem méněcennosti. Možná to není charakteristika zcela přesná. Spíš bych řekl, že to jsou lidé s komplexem osudového nedocnění vlastní hodnoty.

plexem osudového nedocnění vlastní hodnoty.

Důležité se mi zdá být i mé další pozorování: nenávidějící člověk nezná úsměv, ale jen škleb. Není schopen vesele žertovat, ale jen se nakysle posmívat. Není schopen skutečné ironie, protože není schopen sebeironie; autenticky se totiž dokáže smát jen ten, kdo se umí smát sám sobě. Pro nenávidějícího je příznačná vážná tvář, velká urážlivost, silná slova, křik, naprostý nedostatek schopnosti odstoupit sám od sebe a nazřít vlastní směšnost.“

úryvek z projevu V. Havla, proneseného na Konferenci o nenávisti (Oslo 28.8. 1990)

je, že ten soud bude univerzální, že pokryje celý svět.

Jenže?

Zatím má Mezinárodní trestní soud 121 členů, kteří podepsali jeho Římský statut. Chybí ti největší: USA, Čína, Rusko, Indie a dalších 68 států. Bez velmocí, které zatím zaujímají rezervovaný postoj, nemůže mít soud kredit.

Například proč?

Je to dost komplikované, řeknu vám jen příklad. I státy, které nejsou členy Mezinárodního trestního soudu, ho mohou ovlivňovat prostřednictvím rezoluce Rady bezpečnosti OSN. Jednak jednoduše rozhodnou, že někoho „předhodí“ našemu soudu – například USA dosáhly toho, že nám předložily případ Kaddáfího a Lybie –, ale také odmítnou, což prosadilo v OSN Rusko a Čína v případě Sýrie, přestože je to srovnatelná situace s Lybií. Střetává se politika a spravedlnost, což je špatně.

Myslíte, že je možné, abyste se i vy, ctihodný planetární soudce, stal vrahem?

Viděl jsem spoustu případů, kdy slušní lidé selhali v jedné vteřině. Když třeba muž přijde domů a vidí, že jeho manželka je mu nevěrná s jeho kamarádem, zatemní se mu mysl a zavraždí. Nevím, něco takového může být i ve mně. V každém z nás je Jekyll a Hyde, ale 99,99 procenta lidí je schopno toho Hyda v sobě potlačit.

JUDr. R.Fremel, *8.11. 1957 v Praze, absolvoval v r. 1980 Právnickou fakultu UK v Praze. 1981–82 byl čekatelem Městského soudu v Praze, pak soudcem obvodního soudu pro Prahu 4, Městského soudu v Praze (1986–88) a Vrchního soudu v Praze (1989–2003). Od r.2004 je soudcem trestního kolegia Nejvyšší-

Utíkáme, Honzo, utíkáme

a s námi čas

jak vítr František

si běží a barví vlasy do běla,

abychom nezapomněli na prach,

jímž jsme,

jak se o tom v jedné knize praví.

A mezi tím vším mlčím,

když mám mluvit

a jindy zamluvím

mlčení

puklinami ve rtech

a jazykem zkrvaveným lži

se sápu políbit trnovou korunu

v rukou překvapených žen

u prázdného hrobu.

Tomáš Kaválek

V čerstvé ranní mlze

po rozbřesku

zahlédnu Tvé ruce Pane,

kterak umývají nohy duchodcům

tápajícím před obchodem,

který ještě neotevřel.

Tomáš Kaválek

ho soudu ČR. 2006–2008 a 2010–2012 soudce ad litem (pracuje na konkrétním případě) trestního tribunálu OSN pro Rwandu. Od 1. března 2013 soudcem Mezinárodního trestního soudu v Haagu, mandát by měl skončit v r.2021. Je ženatý, má dvě děti.

Pátek LN, 22.2.2013

Foto: Tomki Němec

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

sobota 9.3. 18 h. Mistrovice

neděle 10.3. 4. postní
7.15 h. Letohrad Joz 5,9a-12 Ž 34
8.45 h. Lukavice 2 Kor 5,17-21
10.15 h. Orlice Lk 15,1-3.11-32

sobota 16.3.
9.30-12 h. skautská chalupa na Kunčicích
18 h. Lukavice

neděle 17.3. 5. postní
7.15 h. Letohrad Iz 43,16-21 Ž 126
8.45 h. Mistrovice Flp 3,8-14
10.15 h. Orlice J 8,1-11

sobota 23.3. 18 h. Mistrovice
neděle 24.3. Květná neděle
diecézní sbírka na Plošné pojistění
7.15 h. Letohrad Iz 50-4-7 Ž 22
8.45 h. Lukavice Flp 2,6-11
10.15 h. Orlice Lk 22,14- 23,56
15.00 h. Letohrad – bohoslužba smíření

Zelený čtvrtek 18 h. Letohrad
Velký pátek setkání s dětmi 14 h. Letohrad
18 h. Letohrad

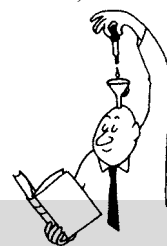
neděle 4.4.
Slavnost ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ
5.00 h. Orlice 1. Gn 1,1-2,2
6.30 h. mše Ž 104

2. Gn 22,1-18
Ž 16
3. Ex 14,15-15,1
Ex 15,1-6.17-18
4. Iz 54,5-14
Žl 30
5. Iz 55,1-11
Iz 12,2-6
6. Bar 3,9-15.32-4,4
Ž 19
7. Ez 36,16-17a.18-28
Ž 42
8. Řím 6,3-11
Ž 118
9. Lk 24,1-12

10.15 h. Letohrad

Pondělí velikonoční Sk 2,14.22-33
7.15 h. Letohrad Ž 16
8.45 h. Mistrovice Mt 28,8-15 ???
10.15 h. Lukavice

sobota 6.4. 19 h. Mistrovice
neděle 7.4. 2. velikonoční
7.15 h. Letohrad Sk 5,12-16 Ž 118
8.45 h. Lukavice Zj 1,9-19
10.15 h. Orlice J 20,19-31

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejtlová, Václav Vacek, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741